

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ
61168, м. Харків, вул. Валентинівська, 4 тел. (0572) 67-92-04

ПРОТОКОЛ АНАЛІЗУ № _____ / _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Назва аналізу:

Аналіз лікарських речовин, похідних ароматичних сульфокислот:

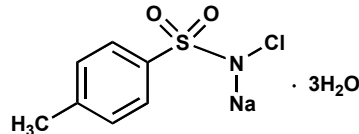
1. Тосилхлорамід натрію (хлорамін)	5. Сульфаніламід
2. Етазол	6. Сульфацетамід натрію
3. Норсульфазол натрію	7. Уросульфан
4. Сульфадимезин	

ПРОТОКОЛ АНАЛІЗУ № _____ / _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Назва аналізу: *Аналіз лікарських речовин, похідних амідів сульфокислот ароматичного ряду.*

ТОСИЛХЛОРАМІД НАТРІЮ (хлорамін)
Tosylchloramidum natricum

TOSYLCHLORAMIDE SODIUM

$C_7H_7ClNaO_2S \cdot 3H_2O$

М.м. 281.7

Натрію N-хлор-4-метилбензол-сульфонімідат тригідрат

Вміст: не менше 98.0 % і не більше 103.0 % $C_7H_7ClNaO_2S \cdot 3H_2O$

Опис. Кристалічний порошок білого або слабо жовтого кольору.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 2., с. 627

Спостереження.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ.

Методика проведення ідентифікації.

А. Розчин S, приготований, як зазначено в розділі "Випробування", забарвлює лакмусовий папір червоний Р у синій колір, а потім знебарвлює його.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 2., с. 627

Рівняння реакції:

Спостереження.

В. До 10 мл розчину S додають 10 мл водню пероксиду розчину розведеного Р, утворюється білий осад, що розчиняється при нагріванні. Одержаний гарячий розчин фільтрують, охолоджують. Білі кристали, що утворилися, промиті й висушені при температурі (100-105)°С, повинні мати температуру плавлення (2.2.14) від 137°С до 140°С.

Спостереження.

С. 1 г субстанції прожарюють, дотримуючи запобіжних заходів від займання. Залишок розчиняють у 10 мл води Р. Одержаний розчин дає реакцію (а) на хлориди (2.3.1).

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз

ДФУ, 2-е вид., Т. 2., с. 627

ДФУ, 2-е вид., Т 1, с. 178

Рівняння реакції:

Спостереження.

Д. Розчин, приготований для випробування С, дає реакцію (а) на сульфати (2.3.1).

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз

ДФУ, 2-е вид., 2015 р., 177 с.

Рівняння реакції:

Спостереження.

Розчин S. 1.0 г субстанції розчиняють у воді, вільній від вуглецю діоксиду, Р і доводять об'єм розчину тим самим розчинником до 20 мл.

КІЛЬКІСНЕ ВИЗНАЧЕННЯ

Методика проведення кількісного визначення

0.125 г субстанції поміщають у колбу з притертою скляною пробкою, розчиняють у 100 мл води Р, додають 1 г калію йодиду Р і 5 мл сірчаної кислоти розведеної Р, витримують протягом 3 хв і титрують 0.1 М розчином натрію тіосульфату, використовуючи як індикатор 1 мл крохмалю розчину Р.

1 мл 0.1 М розчину натрію тіосульфату відповідає 14.08 мг $C_7H_7ClNNaO_2S \cdot 3H_2O$.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз

ДФУ, 2-е вид., Т. 2., с. 627

Рівняння реакції:

Розрахунки

$$s = \text{_____}; m_n = \text{_____}; V_{0,1 M Na_2S_2O_3} = \text{_____} \text{ мл}$$

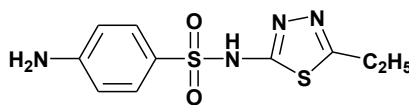
$$T = \text{_____} = \text{_____}$$

$$X(\%) = \text{_____} = \text{_____}$$

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

**ЕТАЗОЛ
AETHAZOLUM**

Sulfaethidolum

2-(п-Амінобензолсульфамідо)-5-етил-1,3,4-тіодіазол

$C_{10}H_{12}N_4O_2S_2$

М.м. 284.36

ВЛАСТИВОСТІ

Опис. Білий або білий зі злегка жовтуватим відтінком порошок, без запаху.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 69

Спостереження.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

Методика проведення ідентифікації.

1. Субстанція дає реакцію на первинні ароматичні аміни (2.3.1)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 1, С. 173

ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 69

Рівняння реакції:

Спостереження.

2. Субстанція дає реакцію на сульфамідну групу.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
 ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 69
 “Фармацевтичний аналіз” за загальною редакцією В.А. Георгіянци, 2013 р., С. 112, 114

Рівняння реакції:

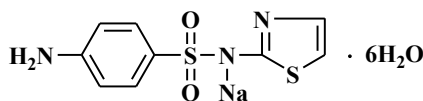
Спостереження.

Колір осаду або розчину з реактивами		
FeCl ₃	CoCl ₂	CuSO ₄

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

**НОРСУЛЬФАЗОЛ НАТРІЮ
 NORSULFAZOLUM-NATRIUM**

Norsulfazolum solubile
 Sulfathiazolum *

2- (п-Амінобензолсульфамідо)-тіазол-натрій

$C_9H_8N_3NaO_2S_2 \cdot 6H_2O$

М.м. 385,39

ВЛАСТИВОСТІ

Опис. Пластинчасті, блискучі, безбарвні або з злегка жовтуватим відтінком кристали без запаху.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФ СРСР, X вид., 1968 р., стор. 472

Спостереження.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ.

Методика проведення ідентифікації.

1. Субстанція дає реакцію на первинні ароматичні аміни (2.3.1)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 1, С. 173

_____ N
 ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 472

Рівняння реакції:

Спостереження.

2. Субстанція дає реакцію на сульфамідну групу.

0,1 г субстанції розчиняють в 3 мл води Р. Розчин розливають у три пробірки і додають по 1 мл розчинів феруму(III) хлориду; кобальту(II) хлориду; купруму(II) сульфату.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
 ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 472
 “Фармацевтичний аналіз” за загальною редакцією В.А. Георгіянц, 2013 р., С. 112, 114

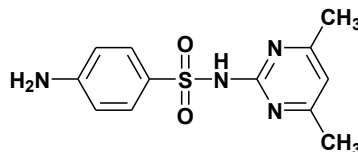
Рівняння реакцій:**Спостереження.**

Колір осаду або розчину з реактивами		
FeCl ₃	CoCl ₂	CuSO ₄

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

СУЛЬФАДИМЕЗИН
SULFADIMEZINUM

Sulfadimidinum

2-(п-Аминобензолсульфамидо) -4,6-диметилпиримидин

C₁₂H₁₄N₄O₂S

М.м. 278,33

ВЛАСТИВОСТІ

Опис. Білий або злегка жовтуватий порошок без запаху.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
 ДФ СРСР, X вид., 1968 р., стор. 654

Спостереження.**ІДЕНТИФІКАЦІЯ.**

Методика проведення ідентифікації.

1. Субстанція дає реакцію на первинні ароматичні аміни (2.3.1)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 1, С. 173
 _____ N
 ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 654

Рівняння реакцій:**Спостереження.**

2. Субстанція дає реакцію на сульфамідну групу.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
 ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 654
 “Фармацевтичний аналіз” за загальною редакцією В.А. Георгіянце, 2013 р., С. 112, 114

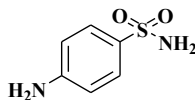
Рівняння реакцій:**Спостереження.**

Колір осаду або розчину з реактивами		
FeCl ₃	CoCl ₂	CuSO ₄

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

**СУЛЬФАНІЛАМІД (СТРЕПТОЦИД)
 SULFANILAMIDUM**

SULFANILAMIDE

C₆H₈N₂O₂S

М.м. 172,2

ВЛАСТИВОСТІ

Опис. Кристали або дрібний порошок білого або жовтаво-білого кольору.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., 2014 р., Т 2, 599 с.

Спостереження.**Ідентифікація.**

Методика проведення ідентифікації.

1. Субстанція дає реакцію на первинні ароматичні аміни (2.3.1)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 2, С. 599

ДФУ, 2-е вид., Т. 1, С. 173

Рівняння реакцій:**Спостереження.**

2. Субстанція дає реакцію на сульфамідну групу.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 654
“Фармацевтичний аналіз” за загальною редакцією В.А. Георгіянц, 2013 р., С. 112, 114

Рівняння реакції:

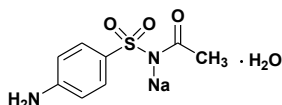
Спостереження.

Колір осаду або розчину з реактивами		
FeCl ₃	CoCl ₂	CuSO ₄

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

**СУЛЬФАЦЕТАМІД НАТРІЮ (СУЛЬФАЦИЛ НАТРІЮ)
SULFACETAMIDUM NATRICUM**

Sulfacetamide sodium

$C_8H_9N_2NaO_3S \cdot H_2O$

М.м. 254.2

Натрію ацетил[(4-амінофеніл)сульфоніл]азадін

ВЛАСТИВОСТІ

Опис. Кристалічний порошок білого або жовтавобілого кольору.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т 2, С. 600

Спостереження.

Ідентифікація.

Методика проведення ідентифікації.

1. Субстанція дає реакцію на первинні ароматичні аміни (2.3.1)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 2, С. 601

ДФУ, 2-е вид., Т. 1, С. 173

Рівняння реакції:

Спостереження.

2. Субстанція дає реакцію на сульфамідну групу.

0,1 г субстанції розчиняють в 3 мл води Р. Розчин розливають у три пробірки і додають по 1 мл розчинів феруму(III) хлориду; кобальту(II) хлориду; купрум(II) сульфату.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 654

“Фармацевтичний аналіз” за загальною редакцією В.А. Георгіянц, 2013 р., С. 112, 114

Рівняння реакції:

--

Спостереження.

Колір осаду або розчину з реактивами		
FeCl ₃	CoCl ₂	CuSO ₄

3. Субстанція дає реакцію (а) на натрій (2.3.1.)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
ДФ СРСР X-е вид., 1968 р., С. 601

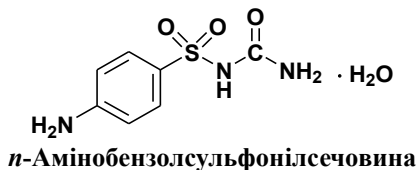
Рівняння реакції:

Спостереження.

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

**УРОСУЛЬФАН
UROSULFANUM**

Sulfacarbamidum

C₇H₉N₃O₃S · H₂O

М.м. 233,25

ВЛАСТИВОСТІ

Опис. Кристалічний порошок білого кольору, без запаху, кислого смаку.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
ДФ СРСР X-е вид., 1968 р., С. 721

Спостереження.

Ідентифікація.

Методика проведення ідентифікації.

1. Субстанція дає реакцію на первинні ароматичні аміни (2.3.1)

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

ДФУ, 2-е вид., Т. 1, С. 173
_____ N
ДФ СРСР X-е вид., 1968 р., С. 721

Рівняння реакції:

Спостереження.

2. Субстанція дає реакцію на сульфамідну групу.

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 721
“Фармацевтичний аналіз” за загальною редакцією В.А. Георгіянц, 2013 р., С. 112, 114

Рівняння реакції:**Спостереження.****Колір осаду або розчину з реактивами**

FeCl ₃	CoCl ₂	CuSO ₄

3. 0,05 г субстанції нагрівають з 1 мл 5% розчину натрію нітриту до кипіння; з'являється рубіново-червоне забарвлення (відмінність від других сульфаніламідів).

Нормативна документація, відповідно до якої проводився аналіз:

_____ N
ДФ СРСР, X вид., 1968 р., С. 721

Спостереження.

Висновок про доброякісність (задовільно/незадовільно) _____

Виконавець**Викладач****ДОДАТОК ДО ПРОТОКОЛУ АНАЛІЗУ****Назва аналізу:***Аналіз лікарських речовин, похідних ароматичних сульфокислот:***ІДЕНТИФІКАЦІЯ****СУЛЬФАТИ****Методика:**

а) Близько 45 мг випробовуваної субстанції розчиняють у 5 мл води Р. До одержаного розчину або до 5 мл розчину, зазначеного в монографії, додають 1 мл хлористоводневої кислоти розведеної Р і 1 мл барію хлориду розчину Р1; утворюється білий осад.

ХЛОРИДИ**Методика:**

а) 2 мл розчину, зазначеного в монографії, підкислюють азотною кислотою розведеною Р, додають 0.4 мл срібла нітрату розчину Р1, перемішують і відстоюють; утворюється білий сирнистий осад, який центрифугують і промивають трьома порціями води Р по 1 мл кожна. Цю операцію проводять швидко в захищеному від яскравого світла місці, при цьому допускається, щоб рідина над осадом не була цілком прозорою. Осад суспендують у 2 мл води Р і додають 1.5 мл аміаку розчину Р, осад швидко розчиняється; допускається наявність декількох крупних частинок, які розчиняються повільно.

АМІНИ АРОМАТИЧНІ ПЕРВИННІ**Методика:**

0,05 г препарату розчиняють в 2 мл води Р, підкисленої 3 краплями кислоти хлористоводневої розведеної Р, додають 3 краплі 0,1 М розчину натрію нітриту і збовтують; отриманий розчин додають до 3 мл розчину β-нафтолу Р; з'являється вишнево-червоне забарвлення або утворюється оранжево-червоний осад.

РЕАКЦІЯ НА СУЛЬФАМІДНУ ГРУПУ**Методика:**

0,1 г речовини збовтують з 3 мл 0,1 М розчину натрію гідроксиду 1-2 хв. і фільтрують. Фільтрат розливають у три пробірки і додають по 2-3 краплі розчинів феруму(III) хлориду; кобальту(II) хлориду; купрум(II) сульфату.

НАТРІЙ**Методика:**

0,1 г субстанції розчиняють у 2 мл води Р. До одержаного розчину додають 2 мл розчину 150 г/л калію карбонату Р і нагрівають до кипіння: осад не утворюється. До розчину додають 4 мл калію піроантимонату розчину Р і нагрівають до кипіння, потім охолоджують у крижаній воді і, якщо необхідно, потирають внутрішні стінки пробірки скляною паличкою; утворюється густий осад білого кольору.